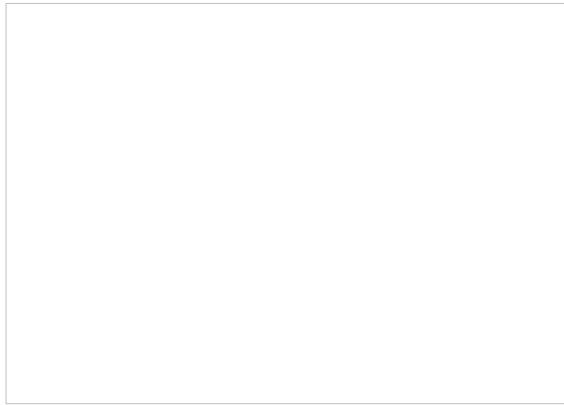

Musulmanlar döwlet baştutanlaryna garşı nähili bolmaly?

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Maşgalaň agzybir, bereketli we güýçli bolmagy üçin maşgala agzalarynyň birek-birege garşı özünü nähili alyp barmalydygynyň edebi, hak-hukugy bardyr. Mysal üçin musulman maşgalada her wagt ata baştutandyr. Haçanda maşgala ata sylag-hormat edip, her meselede onuň bilen maslahatlaşyp dursalar, atany sylasalar, maşgalada agzybirlik, birlik, doganlyk bolup, maşgala güýçlener. Emma her kim öz başyna bolsa, maşgala başyna sylag-hormat bolmasa, beter ataň arkasyndan gep-gybat edilse, sözüne gulak asylmasa maşgalada agzybirlik, bereket bolmaz. Türkmenlerimiziň aýdyşy ýaly baş bolmasa göwre läş bolar.

Ýokardaky beren mysalymyz meňzetmedir. Edil şol ýağdaýy döwlet baştutaný we halk arasynda janlandyrıp görelen! Eger halk baştutana garşı çyksa, birek-biregi oňa garşı küsgürte, öjükdirse, arkasyndan gep-gybat edip, aýyp gözlese. Jemgyýetiň içinde baştutana bolan sylag-hormat, ynam azalar we jemgyýetiň içinde gopuklyk, agzalalyk, ýigrenç, duşmanlyk, öýke-kine emele geler. Şonuň üçin hem dinimiz yslam bu meselä örän ähmiyet berýär.

Dinimiz bize musulman baştutanyny diňlemegi, halal işlerde oňa ytagat etmegi buýurýar. Hatda döwlet baştutaný fasyk, günükär adam bolsada oňa ytagat etmelidigini, onuň aýyby bar bolsa, ile-halka paş etmän, onuň düzelmegi üçin Allaha doga-dileg etmelidigini ündeýär.

Dinimiz bize baştutana garşı çykmagy, onuň arkasyndan gürlemegi, halky oňa garşı öjükdirip, küsgürmegi we olara bet-doga, garyş etmegi haram edýär.

Musulman kişi hemiše halkyn, döwletiň we döwlet ýolbaşçylarynyň gowlugy üçin Allaha doga-dileg etmelidir.

Allah Tagala aýatda şeýle diýýär:

بِأَنَّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبَعُوا اللَّهَ وَأَطْبَعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ

“Eý iman edenler! Allaha ytagat ediň, Pygambere ytagat ediň we özünizden bolan hökümdarlara ytagat ediň...”¹

Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýýär:

من أطاعني فقد أطاع الله، ومن يعصني فقد عصى الله، ومن بطبع الأمير فقد أطاععني، ومن يعص الأمير فقد عصاني

“Kim maňa ytagat etse, Allaha ytagat edendir. Kim maňa garşı çyksa, Allaha garşı çykandyr. Kim (musulman) hökümdarlara ytagat etse, maňa ytagat edendir. Hökümdara garşı çikan, maňa garşı çykandyr”²

اسمعوا وأطيعوا وإن استعمل عليكم عبد حبشي كأن رأسه زبيبة

“Eger size baş tutan edip kellesi üzüme meňzeş, hebeşistanly birini goýsalarda! Diňläň we ytagat ediň”³

تسمع وتطيع للأمير ، وان ضرب ظهرك ، وأخذ مالك ؛ فاسمع وأطع

“Hökümdary diňle we ytagat et! Hatda arkaňa uryp mal-mülküni alsada diňle we ytagat et”⁴

Döwlet ýolbaşçysyna doga-dileg edip durmagyň ähmiyeti barada Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýýär:

خیار آینتکم الَّذِينَ تُحِبُّونَهُمْ وَيُحِبُّونَهُمْ ، وَتُنَصَّلُونَ عَلَيْهِمْ وَيُبَصِّلُونَهُمْ ، وَشِرَار آینتکم الَّذِينَ تُبغضُونَهُمْ وَيُبَغْضُونَهُمْ ، وَتُلْعَنُونَهُمْ وَيُلْعَنُونَهُمْ

“Siziň hökümdarlarynyzyň iň ýagşisy sizi gowy gören, siziň hem ony gowy göreniňzidir, size doga-dileg edip duran, siziň hem oňa doga-dileg edip duranyňyzdyr. Baştutanlarynyzyň iň şerlişi (erbedi) sizi ýigrenip we size lagnat aýdany, siziň hem ony ýigrenip oňa lagnat aýdanyňyzdyr.”⁵

Şonuň üçin ähli-sünnet ymamlary, selefimiz döwlet baştutanyna ýagşy doga-dileg edip durmagy ündäp, olara bet-doga etmegi gadagan edýärler.

Ymam el-Fudaýl bin Iýad (rahimehullah) şeýle diýýär: “Eger meniň kabul boljak doga-dilegimiň bardygyny bilsedim, ony diňe hökümdaryň gowy bolmagy üçin ederdim. Çünkü bize olaryň gowy bolmaklary üçin doga-dileg etmek buýruldy. Haksızlık we zalımyk etselerde olara bet-doga etmek gadagan edildi. Çünkü olaryň haksızlıgy we zulümy özleri üçin zyýandy. Emma gowy bolmaklarynyň peýdasy bolsa, hem özlerine hem musulmanlara peýdadyr.”

Ymam Hasan el-Basri: (rahimehullah) şeýle diýýär: “Hökümdaryň zulumy Allahyň jezasydyr. Allah jezasyna bolsa, gylyç bilen garşı çykyp bolmaz. Olardan diňe Allaha doga-dileg edip, toba edip we günäleri taşlamak bilen goranyp bolar. Allahyň jeza we musibetlerine garşı gylyç bilen garşı çyksa, olar gylyçdanam kesgir

bolarlar.”

Başga bir rowayatda bolsa, Hasan el-Basri Hajjaç zalyma bet-doga, gargs edip otyran bir adamy görüp, oña şeýk diýýär: “**Bet doğa etme. Allah saňa merhamet etsin. Siz öz eden etmişiniň jezasyny çekýäňiz. Eger Hajjaç aýrylsa ýa-da olse, siziň başyňza maýmynlaryň we doňuzlaryň geçmeginden gorkýarys**” diýýär.⁶ Eger ýolbaşçy Allahyň öňünde günükär bolunjak haram zady buýursa, onda bu meselede oňa ytagat edilmez! السمع والطاعة على المرء المسلم فيما أحب وكره ما لم يؤمر بمعصية ، فإذا أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة

“**Halasada, halamasada musulmanyň boýnuna düşýän zat diňlemek we ytagat etmekdir. Emma günä iş buýrulsa, onda diňlemek we ytagat etmek bolýan däldir**” ⁷

Bu barada Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýýär:

لَا طَاعَةٌ فِي مُعْصِيَةٍ إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ

“**Allahyň öňünde günükär bolunjak zatda, ytagat etmek, boýun bolmak ýokdyr. Ytagat etmek diňe meşrug (halal, haýyr) işlerdedir.**” ⁸

Ezizi musliman doganlar asuda asmanymyz, parahat ýurdymyz üçin we ençeme sanap gutaryp bolmajak nygmatlary bize nesip edeni üçin Allah Tagala köp şükür edeliň!

Her doga-dilegimizde ähli muslimanlara, hususanam öz watanymyz, halkymyz we halkymyz üçin hyzmat edýän ýolbaşçylarymyza Allahdan güýç-kuwwat, saglyk, iman baýlygy, hidaýat diläliň!

Ata-babalarymyz bu günleri arzuw edip gitdiler.

Allah Tagala halkymyzy we watanymyzy mübärek eýlesin. Ählimize Allah Tagalaň razylygy bilen ýaşamak miýesser etsin! Ämin!

1-Nisa 4/59.

2-Sahyh Buhari we Sahyh Muslim.

3- Sahyh Buhari.

4- Sahyh Muslim.

5-Sahyh Muslim.

6-Ibnul Jewzi, Adabul-Hasan el-Basri, sahypa 119.

7-Sahyh Buhari.

8-Sahyh Buhari we Sahyh Muslim.